ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ТҰҢҒЫШ ПРЕЗИДЕНТІ – ЕЛБАСЫНЫҢ
КІТАПХАНАСЫ

Международный круглый стол
«Мың алғыс саған, Ұлы далам!»
(01.03.2021)

https://24.kz/kz/zha-aly-tar/o-am/item/458552-my-al-ys-sa-an-ly-dalam-atty-khaly-araly-onlajn-konferentsiya-tti

https://24.kz/ru/news/social/item/458585-zasekrechennye-arkhivnye-dokumenty-o-zhertvakh-politicheskikh-repressij-stanovyatsya-dostupnymi

https://khabar.kz/ru/programma/onlajn-translyatsiya

https://khabar.kz/ru/news/obshchestvo/item/132006-eksperty-predlagayut-rassekretit-arkhivnye-dannye-politicheskikh-repressij

https://nurtv.kz/news/view-405670-zasekrechennye-arkhivnye-dokumenty-o-zhertvakh-politicheskikh-repressii-stanoviatsia-dostupnymi

https://egemen.kz/article/267258-elbasy-kitapkhanasynda-mynh-alghys-saghan-uly-dalam!-khalyqaralyq-donhgelek-uste

https://egemen.kz/article/267305-elge-alghystaryn-dgetkizdi

https://aikyn.kz/115661/%d0%b5%d0%bb%d0%b1%d0%b0%d1%81%d1%8b-%d0%ba%d1%96%d1%82%d0%b0%d0%bf%d1%85%d0%b0%d0%bd%d0%b0%d1%81%d1%8b%d0%bd%d0%b4%d0%b0-%d0%bc%d1%8b%d2%a3-%d0%b0%d0%bb%d2%93%d1%8b%d1%81-%d1%81%d0%b0%d2%93/

https://vechastana.kz/kazahstan-obshhij-dom/?utm_source=ainews&utm_medium=referral

«Мың алғыс саған, ұлы далам!» атты халықаралық онлайн конференция өтті

Қазақ халқы тоталитарлық режимнің құрбанына айналып, Қазақстанға жер аударылған барлық этнос өкілдеріне қол ұшын созып, барымен бөліскен. Бүгін «Мың алғыс саған, ұлы далам!» атты халықаралық онлайн конференция барысында түрлі ұлт өкілдері көрсетілген қолдау үшін ризашылығын білдірді. Басқосуға халықаралық мамандар мен қатар Қазақстан халқы Ассамблеясы мен жергілікті этномәдени орталық өкілдері қатысты. Шетелдік қонақтар онлайн байланыс арқылы еліміздің ұлтаралық қатынасты нығайтуға қосқан сүбелі үлесін жоғары бағалады. Конференция қорытындысы бойынша бүкіл республика үшін алғыс айту челленджі жарияланды.

Сәуле Мамытова, С.Торайғыров атындағы ПМУ ҚХА кафедрасының меңгерушісі:

- Көп ұлтты мемлекет болғандықтан, әртүрлі этностардың тағдыры болды. Көбісінде түрлі этностар өз қалауымен келген жоқ. Олар тек қана материалдық емес, моральдық рухани жағынан әсер еткен. Себебі бастарына халық жауы атағы берілген. Қазақ халқы жау дегенімен, бәрімен бөлісті.

Бақытжан Темірболат, «ҚР Тұңғыш Президенті – Елбасы кітапханасы» ММ директоры:

- Бұл челлендж арқылы біз халықтың алғыс айтуы күніне деген қызығушылықты арттырғымыз келеді. Осы мерекеде тек түрлі ұлт өкілдері ғана емес, барлық азаматтарымыз бір-біріне ризашылығын білдіру керек деп есептейміз. Балалар ата-анасына, оқушылар ұстаздарына, әріптестер де өзара алғыс айтса, бұл мейрам қоғам арасында кеңінен атап өтілетініне сенім мол.

Засекреченные архивные документы о жертвах политических репрессий становятся доступными

Засекреченные архивные документы о жертвах политических репрессий становятся доступными для казахстанских историков. В стране начинают открывать закрытые для общественности фонды, сообщает корреспондент «Хабар 24». Об этом в ходе международного круглого стола «Мың алғыс саған, ұлы далам!» сообщила доктор исторических наук Сауле Мамытова. Мероприятие организовано Библиотекой Первого Президента в честь Дня благодарности. Исследование, которое ведут ученые, поможет раскрыть истинные масштабы трагедии, считают эксперты.

Сауле Мамытова, доктор исторических наук:

- Сейчас наша задача - оперативно записать тех, кто уже находится в преклонном возрасте, чтобы из уст живых свидетелей узнать правду, и только когда мы узнаем эту правду, можно говорить о духовной модернизации. Потому что общественное сознание, основанное на фальсификации, на искажении, оно не состоится. Именно эта историческая правда может вызвать авторитет к истории.

Бахытжан Темирболат, директор Библиотеки Первого Президента Республики Казахстан - Елбасы:

- За прошедшие 5 лет праздник получил признание не только в Казахстане, но и стал известен за пределами нашей страны. Поэтому не случайно, что в нашем сегодняшнем круглом столе наряду с членами Ассамблеи народа Казахстана принимают участие и представители России, Южной Кореи, Польши и Украины и представители других народов, которые имеют самое прямое отношение к нашему празднику.

«Мың алғыс саған, ұлы далам!» халықаралық онлайн конференциясы өтті

Қазақ халқы тоталитарлық режимнің құрбанына айналып, Қазақстанға жер аударылған барлық этнос өкілдеріне қол ұшын созып, барымен бөліскен. Бүгін «Мың алғыс саған, ұлы далам!» атты халықаралық онлайн конференция барысында түрлі ұлт өкілдері көрсетілген қолдау үшін ризашылығын білдірді. Басқосуға халықаралық мамандар мен қатар Қазақстан халқы Ассамблеясы мен жергілікті этномәдени орталық өкілдері қатысты. Шетелдік қонақтар

онлайн байланыс арқылы еліміздің ұлтаралық қатынасты нығайтуға қосқан сүбелі үлесін жоғары бағалады. Конференция қорытындысы бойынша бүкіл республика үшін алғыс айту челленджі жарияланды.

Сәуле Мамытова, С.Торайғыров атындағы ПМУ ҚХА кафедрасының меңгерушісі:

- Көп ұлтты мемлекет болғандықтан, әртүрлі этностардың тағдыры болды. Көбісінде түрлі этностар өз қалауымен келген жоқ. Олар тек қана материалдық емес, моральдық рухани жағынан әсер еткен. Себебі бастарына халық жауы атағы берілген. Қазақ халқы жау дегенімен, бәрімен бөлісті.

Бақытжан Темірболат, «ҚР Тұңғыш Президенті – Елбасы кітапханасы» ММ директоры:

- Бұл челлендж арқылы біз халықтың алғыс айтуы күніне деген қызығушылықты арттырғымыз келеді. Осы мерекеде тек түрлі ұлт өкілдері ғана емес, барлық азаматтарымыз бір-біріне ризашылығын білдіру керек деп есептейміз. Балалар ата-анасына, оқушылар ұстаздарына, әріптестер де өзара алғыс айтса, бұл мейрам қоғам арасында кеңінен атап өтілетініне сенім мол.

Эксперты предлагают рассекретить архивные данные политических репрессий

Эти данные нужны ученым, чтобы раскрыть истинные масштабы трагедии. Тематическая встреча прошла в библиотеке Первого Президента. Отечественные и зарубежные ученые призвали казахстанцев говорить «спасибо» близким. Они даже придумали название этому челленджу – «Мың алғыс сағаң, ұлы далам!»

Бахытжан Темирболат, директор библиотеки Первого Президента РК – Елбасы:

— Мы позиционируем праздник шире, как благодарности всех наших сограждан друг к другу. Это и благодарность детей к родителям, учеников к

своим наставникам, друзей друг к другу, коллектива к своему руководству и руководства к своему коллективу. То есть в самом широком смысле, и вот в таком контексте праздник должен получить ещё больше развития.

Сауле Мамытова, доктор исторических наук:

— Сейчас наша задача быстрее, оперативно записать тех, кто находится в преклонном возрасте, чтобы из уст живых свидетелей узнать правду. И только когда мы узнаем эту правду, можно говорить о духовной модернизации. Потому что общественное сознание, основанное на фальсификации и искажении, не состоится. Именно эта историческая правда, она может вызвать авторитет к истории.

Засекреченные архивные документы о жертвах политических репрессий становятся доступными

Засекреченные архивные документы о жертвах политических репрессий становятся доступными для казахстанских историков. В стране начинают открывать закрытые для общественности фонды, сообщает корреспондент «Хабар 24». Об этом в ходе международного круглого стола «Мың алғыс саған, ұлы далам!» сообщила доктор исторических наук Сауле Мамытова. Мероприятие организовано Библиотекой Первого Президента в честь Дня благодарности. Исследование, которое ведут ученые, поможет раскрыть истинные масштабы трагедии, считают эксперты.

Елбасы кітапханасында «Мың алғыс саған, Ұлы далам!» халықаралық дөңгелек үстелі өтті

Бүгін Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті – Елбасы кітапханасында Алғыс айту күніне арналған «Мың алғыс саған, Ұлы далам!» халықаралық дөңгелек үстелі өтті.

Іс-шараға отандық және шетелдік ғалымдар, ұлтаралық қатынастар саласындағы зерттеушілер, сарапшылар, этно-мәдени бірлестіктердің өкілдері, докторанттар мен магистранттар қатысты.

Дөңгелек үстел қатысушыларын мерекемен құттықтаған іс-шара модераторы, Елбасы кітапханасының директоры, саяси ғылымдардың кандидаты Бақытжан Темірболат ішкі саясат стратегиясының негізгі бағытына айналған қоғамдағы тұрақтылықтың сақталуына Тұңғыш Президентіміз Н.Ә.Назарбаевтың қосқан үлесін айтып өтті.

– Қазақстан қоғамының іргетасын қалайтын кірпіштердің бірі – этникалық толеранттылық. «Қазақты қасиетті қара шаңыраққа баласақ, еліміздегі барша этностар – сол шаңыраққа шашылған уықтар», - дейді Елбасы. Бүгінгі көп ұлтты елімізде татулық пен келісімнің болуы да, ең алдымен, қазақ халқының ұлылығын танытса керек. Қазақстан халқы қонақжайлық пен дарқан мінездің, бірлік пен берекенің, тұрақтылықтың, этносаралық және конфессияаралық татулықтың шынайы үлгісін көрсетті. Сондықтан да ҚХА-ның 2016 жылғы сессиясында Н.Ә. Назарбаев Алғыс айту күнін енгізуді ұсынып, бұл күннің «барлық қазақстандықтардың бір-біріне деген мейірімі мен достығының,

сүйіспеншілігінің жарқын мерекесі» болатынын алға тартқан еді. Алғыс айту күні – Қазақстан халқын біріктіруге бағытталған, еліміздің тарихына құрмет көрсетіп, барлық ұлт пен ұлысты бір шаңырақ астына топтастыратын мереке. Ол – «Мәңгілік Ел» жалпыұлттық патриоттық идеясының, қазақстандық бірегейліктің негізгі арқауы. Қазақстан – сан алуан этнос өкілдері арасындағы бейбітшілік пен келісімді сақтаған бірегей мемлекет. Келер буынның міндеті – бұл үрдісті жалғастыра беру. Ол үшін бір-бірімізге мейірім мен ықыласпен қарап, елімізде тұрып жатқан барлық ұлттардың тілі мен ділін, мәдениеті мен салт-дәстүрін сыйлағанымыз абзал. Мұндай үрдісті халыққа Мемлекет басшысы Қ.Тоқаев та үндейді. Бұл мүддені Қазақстан халқы Ассамблеясы да, ұлттық-мәдени бірлестіктер де құптайды, - деді ол.

Барлық қазақстандықтар мен дөңгелек үстел қатысушыларына Ингушетия Республикасының бірінші президенті, мемлекет және қоғам қайраткері Руслан Аушев өз құттықтауын жолдады: «Осыдан 77 жыл бұрын сталиндік қуғын-сүргін салдарынан шешендер мен ингуштар туған жерлерінен Қазақстан мен Орта Азияның алыс әрі адам тұрмайтын аудандарына мәжбүрлеп көшірілді. Осы қайғылы оқиғаның салдарынан республиканың мыңдаған тұрғыны аштықтан, суықтан және аурудан көз жұмды, олардың арасында қарттар, әйелдер мен балалар болды.

Кавказ тауларынан қазақ даласына дейінгі ұзақ жолда олар тартқан адам төзгісіз сынақтар туралы біздің халқымыз әлі күнге дейін қайғыра еске алады... Өзінің терең де ерекше тарихы бар бүкіл халыққа тағылған айып оның жойылып кету шегіне жетті. Осы бір қиын-қыстау кезеңде қазақтар өздері ілініп-салынып әрең жүрсе де, біздің халқымызға тірек болып, ондаған мың ингуш отбасыларын құтқарды!».

«Қазақ жері мен халқы бауырына басқан қиналған жандардың арасында менің ата-анам да болды. Олар әкем Аушев Сұлтан-Хамид Юсупович және анам Аушева Тамара Исултановна. Мен ол кісілердің бізге, өз балаларына, ұлы қазақ халқының қонақжайлылығы мен қарапайым адамдардың шынайы қолдауы туралы ерекше жылулықпен, сүйіспеншілікпен айтқандарын әрдайым есте сақтайтын боламын. Олар сондай-ақ, біздің халқымыз үшін ең қиын да қайғылы кезеңдерде көрсеткен көмегі мен қолдауы үшін қазақ бауырларына деген шексіз алғыстарын ұрпақтан-ұрпаққа таратуды өсиет етті! Ингуштар сталиндік қуғын-сүргін жылдары күштеп жер аударылған және Қазақстанда екінші отанын тапқан ондаған ұлттар мен ұлыстардың бірі. Менің ойымша, Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың Жарлығымен Қазақстанда Алғыс айту күнін белгілеу дұрыс және көреген шешім болды. Маған барлық вайнахтардың атынан және жеке өз атымнан бүкіл бауырлас қазақ халқын Алғыс айту күнінің 5 жылдығымен құттықтауға және зор денсаулық, бейбітшілік, жақсылық, бақыт, өркендеу тілеуге рұқсат етіңіздер!», деді Р.Аушев.

Шешенстан Республикасының сыртқы және ішкі саясат жөніндегі вице-премьері Джамбулат Умаров бейне-үндеу жолдап, Шешенстан Республикасының басшысы, Ресей батыры Рамзан Қадыровтың атынан қазақстандықтарды Алғыс айту күнімен құттықтады:

«Қазақстан халқына қатысты бұл сөз тіркесі біз үшін қасиетті болып табылады, өйткені бұл күні біз, шешендер, мейірімді, жанашыр Қазақстан халқына шексіз алғысымызды білдіргіміз келеді. 1944 жылы азынаған ақпанда біздің халқымыз қастықпен Қазақстанға жер аударған жоқ, өлтіру үшін жіберілді. Бірақ айта кету керек, дұшпандар қателесті. Олар жергілікті тұрғындардың кеңпейілділігіне сеніп, қазақтар халық жауы деп деп атағандардың жанынан өтіп кетеді деп ойлады. Бірақ қазақ халқы саясаттан биік тұрды. Олар адамгершілік танытты. Қазақтар бізді жылытып, тамақтандырып, барымен бөлісті. Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевты өзінің ұстазы деп атайтын Рамзан Ахматович Кадыровтың аманаты бойынша сіздерге осы Алғыс күні алғыс білдіруге рұқсат етіңіздер».

Іс-шара барысында Қазақстан Республикасының мемлекет және қоғам қайраткері, ҚХА Кеңесінің мүшесі, Дүниежүзілік шешендер конгресінің вице-президенті Ахмет Мурадов, АЛЖИР тұтқындарының немерелері: кинорежиссер Дарья Виолина (Мәскеу қ.), Наталья Григорьева (Санкт-Петербург қ.), сондай-ақ Гданьск қаласындағы Екінші дүниежүзілік соғыс

музейінің бас маманы Дмитрий Панто (Гданьск қ., Польша) құттықтау сөз сөйледі.

– Алғыс айту күні – бұл біздің ортақ тарихи жадымыздың символы, бұл біздің қасиетті тарихымызға деген құрмет дер едім, - деп атап өтті А.Мурадов.

– Алғыс айту – Қазақстан дегенде ойға оралатын алғашқы сезім. Алғыс айтудың бірінші бөлігі сонау 1938 жылдан басталады. Менің әжем Лидия Френкель 28 жасында Мәскеуден Қазақстанға ұзақ апта бойы жол жүргеніне қатысты. Ол өз еркімен мыңдаған жазықсыз сотталған әйелдермен бірге жалаңаш қауырсын даланың ортасына шықты. Олар арықтар қазып, түрме соғып, тарихқа Алжирдің атақты тұтқындарының атымен енуі керек еді. Десе де, ол аман қалып, артынан босатылды. 91 жасқа дейін өмір сүрді. Мен оның Қазақстан туралы әңгімелерін тыңдап өстім. Әжем басынан өткергенін ауыртпашылығына қарамастан, әрқашан Қазақстан туралы керемет ризашылықпен, нәзіктікпен тебіренетін. Ол әрдайым қазақтардың таңғажайып әрі жауынгер халық екенін айтып отырды. 2000 жылы менің әжем қайтыс болды. 9 жылдан кейін, оның жүз жылдығында мен Қазақ еліне барып, бір кездері әжемнің өмірін сақтап қалған жерге тағзым етуім керек деп шештім. Дәл осы тұста Қазақстанға деген ризашылығымның екінші кезеңі басталады. «АЛЖИР» және Долинкадағы саяси қуғын-сүргін құрбандарын еске алу мұражайында куә болған сіздердің өз тарихыңызға, халқыңызға деген көзқарастарыңыз мені ерекше таңқалдырды. Менің ойымша, посткеңестік кеңістіктегі бірде-бір елде мұндай мұражайлар жоқ, мемлекеттік деңгейде де сақталмайды. Бұл үшін Қазақ халқына және Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті – Елбасыға басымызды иеміз, – деді Д.Виолина.

– Дамыған ақпараттық технологиялардың дәуірінде жастарға жеке адамның құндылығы, адамдардың үлкен және кіші ерліктері жайында дұрыс ұғым қалыптастырып, білім беру маңызды деп санаймын. Нақты белгілі адамдардың өткен өмірі, тағдыршешті қадамдары арқылы тарихтың сол бір сәттеріне қадам жасауға болады. Келешек ұрпақ болашақта осындай оқиғалардың қайталануына жол бермеу үшін өздерінің туған-туыстары мен жақындарының, ата-бабасының өткенде бастан кешкен әрбір кезеңін білу керек», – деп атап өтті Н.Григорьева.

Іс-шараға отандық және шетелдік ғалымдар, ұлтаралық қатынастар саласындағы зерттеушілер, сарапшылар, этно-мәдени бірлестіктердің өкілдері: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ ҚХА кафедрасының меңгерушісі, «Шаңырақ» ҚХА кафедралары ассоциациясы» РҚБ төрайымы Наталья Калашникова, Оңтүстік Корея Премьер-министрі жанындағы шетелдік кәрістер істері жөніндегі Консультативтік кеңестің мүшесі Герман Ким, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ профессоры Ғазиз Телебаев, Ч.Э. Ахриев атындағы Ингуш гуманитарлық ғылымдар ҒЗИ әлеуметтік-саяси зерттеулер бөлімінің меңгерушісі Лейла Арапханова, «Таң» татар-башқұрт этно-мәдени орталығының төрағасы Сергей Садыков, Торайғыров университеті ҚХА

кафедрасының меңгерушісі Сәуле Мамытова, «Нұр-Сұлтан қаласындағы «Ахыска» түрік этно-мәдени орталығы» ҚБ төрағасы, ҚХА мүшесі Аскер Пириев, Т.Шевченко атындағы Киев ұлттық университетінің әлемдік украиншылдық кафедрасының меңгерушісі, Украина Жоғарғы мектебі Ғылым академиясының академигі Владимир Сергийчук, «Нұр-Сұлтан қаласындағы өзбек этно-мәдени орталығының төрағасы, ҚХА ғылыми-сарапшылық кеңесінің мүшесі Шерзод Пулатов, ҚХА жанындағы «Жарасым» республикалық жастар ұйымының төрағасы Тимур Жұмырбаев қатысып, өз баяндамаларын оқыды.

EGEMEN QAZAQSTAN

Елге алғыстарын жеткізді

Алғыс айту күніне орай Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті – Ел басы кітапханасында «Мың алғыс саған, Ұлы далам!» халықаралық дөңгелек үстел өтті.

Іс-шараға қатысушыларды мерекемен құттықтаған Елбасы кітапханасының директоры Ба-қытжан Темірболат ішкі саясат стратегиясының негізгі бағы-тына ай-налған қоғамдағы тұрақтылықтың сақталуына Тұңғыш Президентіміз Н.Ә.Назарбаевтың қосқан үлесін айтып өтті.

– «Қазақты қасиетті қара шаңы-раққа баласақ, еліміздегі барша этнос – сол шаңыраққа шаншылған уықтар», дейді Елбасы. Қазақстан халқы қонақжайлық пен дарқан мінездің, бірлік пен берекенің, тұрақтылықтың, этносаралық және конфессияаралық татулықтың шынайы үлгісін көрсетті. Сондықтан да ҚХА-ның 2016 жылғы сессиясында Н.Назарбаев Алғыс айту күнін енгізуді ұсынып, бұл күннің «барлық қазақстандықтың бір-біріне деген мейірімі мен достығының, сүйіспеншілігінің жарқын мерекесі» болатынын алға тартқан еді, – деді Б.Темір-болат.

Қазақстандықтарды мерекемен құттықтаған Ингушетияның бірінші президенті, мемлекет және қоғам қайраткері Руслан Аушев іс-шараға қатысушыларға жылы лебізін білдірді.

– Осыдан 77 жыл бұрын сталиндік қуғын-сүргін салдарынан чешендер мен ингуштар туған жерлерінен Қазақстан мен Орталық Азияға мәжбүрлі түрде көшірілді. Осы бір қиын-қыстау кезеңде қазақтар өздері ілініп-салынып әрең жүрсе де біздің халқымызға тірек болып, ондаған мың чешен-ингуш отбасын құтқарды», деді ол.

Іс-шара барысында Қазақстанның мемлекет және қоғам қайраткері, ҚХА Кеңесінің мүшесі, Дүниежүзілік чешендер конгресінің вице-президенті Ахмед Мурадов, АЛЖИР тұтқындарының немерелері, кинорежиссер – Дарья Виолина мен Наталья Григорьева, сондай-ақ Польшаның Гданьск қаласындағы Екінші дүниежүзілік соғыс музейінің бас маманы Дмитрий Панто сөз сөйледі.

Іс-шараға отандық және шетелдік ғалымдар, ұлтаралық қатынастар саласындағы зерттеушілер, сарапшылар, этно-мәдени бірлестіктердің өкілдері қатысты.

Елбасы кітапханасында «Мың алғыс саған, Ұлы далам!» халықаралық дөңгелек үстелі өтті

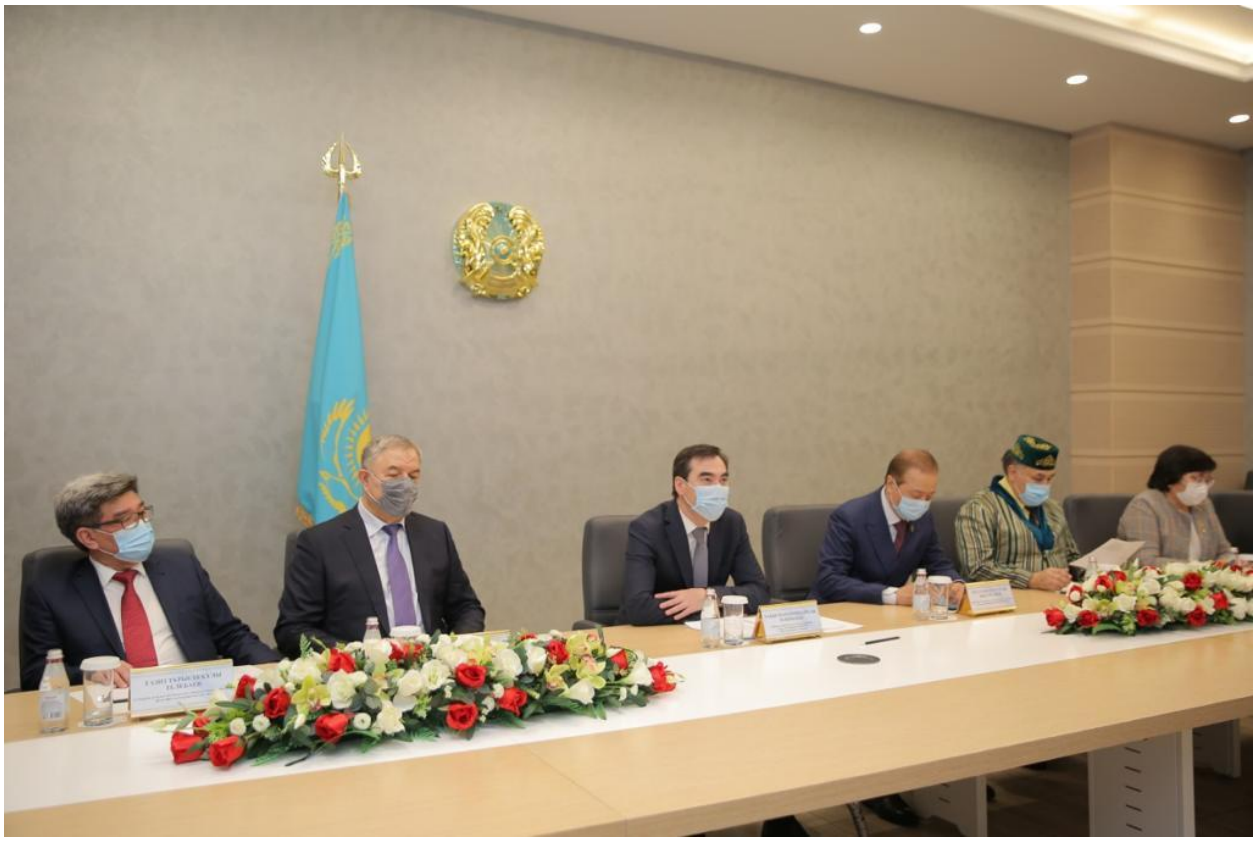

Іс-шараға отандық және шетелдік ғалымдар, ұлтаралық қатынастар саласындағы зерттеушілер, сарапшылар, этно-мәдени бірлестіктердің өкілдері, докторанттар мен магистранттар қатысты.

Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті – Елбасы кітапханасында Алғыс айту күніне арналған «Мың алғыс саған, Ұлы далам!» халықаралық дөңгелек үстелі өтті.

Іс-шараға отандық және шетелдік ғалымдар, ұлтаралық қатынастар саласындағы зерттеушілер, сарапшылар, этно-мәдени бірлестіктердің өкілдері, докторанттар мен магистранттар қатысты.

Дөңгелек үстел қатысушыларын мерекемен құттықтаған іс-шара модераторы, Елбасы кітапханасының директоры, саяси ғылымдардың кандидаты Бақытжан Темірболат ішкі саясат стратегиясының негізгі бағытына айналған қоғамдағы тұрақтылықтың сақталуына Тұңғыш Президентіміз Н.Ә.Назарбаевтың қосқан үлесін айтып өтті.

– Қазақстан қоғамының іргетасын қалайтын кірпіштердің бірі – этникалық толеранттылық. «Қазақты қасиетті қара шаңыраққа баласақ, еліміздегі барша этностар – сол шаңыраққа шашылған уықтар», – дейді Елбасы. Бүгінгі көп ұлтты елімізде татулық пен келісімнің болуы да, ең алдымен, қазақ халқының ұлылығын танытса керек. Қазақстан халқы қонақжайлылық пен дарқан мінездің, бірлік пен берекенің, тұрақтылықтың,

этносаралық және конфессияаралық татулықтың шынайы үлгісін көрсетті. Сондықтан да ҚХА-ның 2016 жылғы сессиясында Н.Ә. Назарбаев Алғыс айту күнін енгізуді ұсынып, бұл күннің «барлық қазақстандықтардың бір-біріне деген мейірімі мен достығының, сүйіспеншілігінің жарқын мерекесі» болатынын алға тартқан еді. Алғыс айту күні – Қазақстан халқын біріктіруге бағытталған, еліміздің тарихына құрмет көрсетіп, барлық ұлт пен ұлысты бір шаңырақ астына топтастыратын мереке. Ол – «Мәңгілік Ел» жалпыұлттық патриоттық идеясының, қазақстандық бірегейліктің негізгі арқауы. Қазақстан – сан алуан этнос өкілдері арасындағы бейбітшілік пен келісімді сақтаған бірегей мемлекет. Келер буынның міндеті – бұл үрдісті жалғастыра беру. Ол үшін бір-бірімізге мейірім мен ықыласпен қарап, елімізде тұрып жатқан барлық ұлттардың тілі мен ділін, мәдениеті мен салт-дәстүрін сыйлағанымыз абзал. Мұндай үрдісті халыққа Мемлекет басшысы Қ.Тоқаев та үндейді. Бұл мүддені Қазақстан халқы Ассамблеясы да, ұлттық-мәдени бірлестіктер де құптайды, – деді ол.

Барлық қазақстандықтар мен дөңгелек үстел қатысушыларына Ингушетия Республикасының бірінші президенті, мемлекет және қоғам қайраткері Руслан Аушев өз құттықтауын жолдады.

«Осыдан 77 жыл бұрын сталиндік қуғын-сүргін салдарынан шешендер мен ингуштар туған жерлерінен Қазақстан мен Орта Азияның алыс әрі адам тұрмайтын аудандарына мәжбүрлеп көшірілді. Осы қайғылы оқиғаның салдарынан республиканың мыңдаған тұрғыны аштықтан, суықтан және аурудан көз жұмды, олардың арасында қарттар, әйелдер мен балалар болды.

Кавказ тауларынан қазақ даласына дейінгі ұзақ жолда олар тартқан адам төзгісіз сынақтар туралы біздің халқымыз әлі күнге дейін қайғыра еске алады… Өзінің терең де ерекше тарихы бар бүкіл халыққа тағылған айып оның жойылып кету шегіне жетті. Осы бір қиын-қыстау кезеңде қазақтар өздері ілініп-салынып әрең жүрсе де, біздің халқымызға тірек болып, ондаған мың ингуш отбасыларын құтқарды!», – деді ол.

«Қазақ жері мен халқы бауырына басқан қиналған жандардың арасында менің ата-анам да болды. Олар әкем Аушев Сұлтан-Хамид Юсупович және анам Аушева Тамара Исултановна. Мен ол кісілердің бізге, өз балаларына, ұлы қазақ халқының қонақжайлылығы мен қарапайым адамдардың шынайы қолдауы туралы ерекше жылулықпен, сүйіспеншілікпен айтқандарын әрдайым есте сақтайтын боламын. Олар сондай-ақ, біздің халқымыз үшін ең қиын да қайғылы кезеңдерде көрсеткен көмегі мен қолдауы үшін қазақ бауырларына деген шексіз алғыстарын ұрпақтан-ұрпаққа таратуды өсиет етті! Ингуштар сталиндік қуғын-сүргін жылдары күштеп жер аударылған және Қазақстанда екінші отанын тапқан ондаған ұлттар мен ұлыстардың бірі. Менің ойымша, Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевтың Жарлығымен Қазақстанда Алғыс айту күнін белгілеу дұрыс және көреген шешім болды. Маған барлық вайнахтардың атынан және

жеке өз атымнан бүкіл бауырлас қазақ халқын Алғыс айту күнінің 5 жылдығымен құттықтауға және зор денсаулық, бейбітшілік, жақсылық, бақыт, өркендеу тілеуге рұқсат етіңіздер!», – деді Р.Аушев.

Шешенстан Республикасының сыртқы және ішкі саясат жөніндегі вице-премьері Джамбулат Умаров бейне-үндеу жолдап, Шешенстан Республикасының басшысы, Ресей батыры Рамзан Қадыровтың атынан қазақстандықтарды Алғыс айту күнімен құттықтады.

«Қазақстан халқына қатысты бұл сөз тіркесі біз үшін қасиетті болып табылады, өйткені бұл күні біз, шешендер, мейірімді, жанашыр Қазақстан халқына шексіз алғысымызды білдіргіміз келеді. 1944 жылы азынаған ақпанда біздің халқымыз қастықпен Қазақстанға жер аударған жоқ, өлтіру үшін жіберілді. Бірақ айта кету керек, дұшпандар қателесті. Олар жергілікті тұрғындардың кеңпейілділігіне сеніп, қазақтар халық жауы деп атағандардың жанынан өтіп кетеді деп ойлады. Бірақ қазақ халқы саясаттан биік тұрды. Олар адамгершілік танытты. Қазақтар бізді жылытып, тамақтандырып, барымен бөлісті. Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаевты өзінің ұстазы деп атайтын Рамзан Ахматович Кадыровтың аманаты бойынша сіздерге осы Алғыс күні алғыс білдіруге рұқсат етіңіздер», – деді ол.

Іс-шара барысында Қазақстан Республикасының мемлекет және қоғам қайраткері, ҚХА Кеңесінің мүшесі, Дүниежүзілік шешендер конгресінің вице-президенті Ахмет Мурадов, АЛЖИР тұтқындарының немерелері: кинорежиссер Дарья Виолина (Мәскеу қ.), Наталья Григорьева (Санкт-

Петербург қ.), сондай-ақ Гданьск қаласындағы Екінші дүниежүзілік соғыс музейінің бас маманы Дмитрий Панто (Гданьск қ., Польша) құттықтау сөз сөйледі.

– Алғыс айту күні – бұл біздің ортақ тарихи жадымыздың символы, бұл біздің қасиетті тарихымызға деген құрмет дер едім, – деп атап өтті А.Мурадов.

– Алғыс айту – Қазақстан дегенде ойға оралатын алғашқы сезім. Алғыс айтудың бірінші бөлігі сонау 1938 жылдан басталады. Менің әжем Лидия Френкель 28 жасында Мәскеуден Қазақстанға ұзақ апта бойы жол жүргеніне қатысты. Ол өз еркімен мыңдаған жазықсыз сотталған әйелдермен бірге жалаңаш қауырсын даланың ортасына шықты. Олар арықтар қазып, түрме соғып, тарихқа Алжирдің атақты тұтқындарының атымен енуі керек еді. Десе де, ол аман қалып, артынан босатылды. 91 жасқа дейін өмір сүрді. Мен оның Қазақстан туралы әңгімелерін тыңдап өстім. Әжем басынан өткергенін ауыртпашылығына қарамастан, әрқашан Қазақстан туралы керемет ризашылықпен, нәзіктікпен тебіренетін. Ол әрдайым қазақтардың таңғажайып әрі жауынгер халық екенін айтып отырды. 2000 жылы менің әжем қайтыс болды. 9 жылдан кейін, оның жүз жылдығында мен Қазақ еліне барып, бір кездері әжемнің өмірін сақтап қалған жерге тағзым етуім керек деп шештім. Дәл осы тұста Қазақстанға деген ризашылығымның екінші кезеңі басталады. «АЛЖИР» және Долинкадағы саяси қуғын-сүргін құрбандарын еске алу мұражайында куә болған сіздердің өз тарихыңызға, халқыңызға деген көзқарастарыңыз мені ерекше таңқалдырды. Менің ойымша, посткеңестік кеңістіктегі бірде-бір елде мұндай мұражайлар жоқ, мемлекеттік деңгейде де сақталмайды. Бұл үшін Қазақ халқына және Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті – Елбасыға басымызды иеміз, – деді Д.Виолина.

– Дамыған ақпараттық технологиялардың дәуірінде жастарға жеке адамның құндылығы, адамдардың үлкен және кіші ерліктері жайында дұрыс ұғым қалыптастырып, білім беру маңызды деп санаймын. Нақты белгілі адамдардың өткен өмірі, тағдыршешті қадамдары арқылы тарихтың сол бір сәттеріне қадам жасауға болады. Келешек ұрпақ болашақта осындай оқиғалардың қайталануына жол бермеу үшін өздерінің туған-туыстары мен жақындарының, ата-бабасының бастан кешкен әрбір кезеңін білу керек», – деп атап өтті Н.Григорьева.

Іс-шараға отандық және шетелдік ғалымдар, ұлтаралық қатынастар саласындағы зерттеушілер, сарапшылар, этно-мәдени бірлестіктердің өкілдері: Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ ҚХА кафедрасының меңгерушісі, «Шаңырақ» ҚХА кафедралары ассоциациясы» РҚБ төрайымы Наталья Калашникова, Оңтүстік Корея Премьер-министрі жанындағы шетелдік кәрістер істері жөніндегі Консультативтік кеңестің мүшесі Герман Ким, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ профессоры Ғазиз Телебаев, Ч.Э. Ахриев атындағы Ингуш гуманитарлық ғылымдар ҒЗИ әлеуметтік-саяси зерттеулер бөлімінің меңгерушісі Лейла Арапханова, «Таң» татар-башқұрт этно-мәдени

орталығының төрағасы Сергей Садыков, Торайғыров университеті ҚХА кафедрасының меңгерушісі Сәуле Мамытова, «Нұр-Сұлтан қаласындағы «Ахыска» түрік этно-мәдени орталығы» ҚБ төрағасы, ҚХА мүшесі Аскер Пириев, Т.Шевченко атындағы Киев ұлттық университетінің әлемдік украиншылдық кафедрасының меңгерушісі, Украина Жоғарғы мектебі Ғылым академиясының академигі Владимир Сергийчук, «Нұр-Сұлтан қаласындағы өзбек этно-мәдени орталығының төрағасы, ҚХА ғылыми-сарапшылық кеңесінің мүшесі Шерзод Пулатов, ҚХА жанындағы «Жарасым» республикалық жастар ұйымының төрағасы Тимур Жұмырбаев қатысып, өз баяндамаларын оқыды.

Вечерняя АСТАНА

Казахстан – общий дом

Отечественные и зарубежные ученые, исследователи, эксперты в области межнациональных отношений, представители этнокультурных объединений, докторанты и магистранты выступили на международном круглом столе «Мың алғыс саған, Ұлы далам!», посвященном Дню благодарности, организованном Библиотекой Елбасы.

В своем приветственном слове директор Библиотеки Елбасы, кандидат политических наук Бакытжан ТЕМИРБОЛАТ поздравил участников с праздником и отметил заслуги Н.А. Назарбаева в сохранении стабильности в обществе, ставшей важнейшим направлением стратегии внутренней политики государства с первых дней. Всем казахстанцам и участникам круглого стола адресовал свои поздравления первый президент Республики Ингушетия, государственный и общественный деятель Руслан АУШЕВ.

– 77 лет назад в результате сталинских репрессий были принудительно выселены чеченцы и ингуши из мест постоянного проживания в далекие и необжитые районы Казахстана и Средней Азии. В результате этой трагедии тысячи жителей республики умерли от голода, холода и болезней, среди них были старики, женщины и дети. О тех нечеловеческих испытаниях, которые выпали им на долгом пути от Кавказских гор до казахских степей, наш народ до сих пор вспоминает с ужасом и печалью. Незаслуженное обвинение, выдвинутое против всего народа, имеющего свою древнюю и самобытную историю, поставило его на грань исчезновения. В этот тяжелейший для нашего народа период времени казахи, которые и сами едва сводили концы с концами, подставили нам свое братское плечо и спасли десятки тысяч ингушских семей. Среди тех, кого приняла и обогрела казахская земля, были и мои родители – отец Султан-Хамид Юсупович Аушев и мама Тамара Исултановна Аушева. Я всегда буду помнить, с какой теплотой и любовью они рассказывали нам о великом казахском гостеприимстве и искренней поддержке простых людей, – сказал Руслан Аушев.

Вице-премьер по внешней и внутренней политике Чеченской Республики Джамбулат УМАРОВ направил видеообращение, в котором он от имени главы Чеченской Республики, героя России Рамзана КАДЫРОВА поздравил казахстанцев с Днем благодарности.

Благодарность – это главное чувство, которое овладевает мной, когда я думаю о Казахстане. Первая часть благодарности относится к далекому прошлому, когда в 1938 году моя бабушка Лидия Френкель, которой в ту пору было 28 лет, из Москвы долгим многонедельным этапом прибыла в Казахстан. Вышла из теплушки посреди голой ковыльной степи вместе с тысячами других невинно осужденных женщин. Им предстояло рыть арыки, строить бараки и войти в историю под именем печально известных узниц АЛЖИРа. Она выжила, освободилась и прожила 91 год. Я выросла на ее рассказах о Казахстане. Несмотря на то что ей пришлось пережить, она всегда говорила о Казахстане с невероятными теплом, нежностью и благодарностью. Она всегда подчеркивала, что казахи – удивительный народ. В 2000 году моей бабушки не стало, в 2009 году, в год ее столетия, я решила, что должна побывать в вашей стране и поклониться той земле, которая когда-то спасла ей жизнь. Вот тут начинается вторая часть моей благодарности Казахстану. Все, что я увидела в музее «АЛЖИР» и в Музее памяти жертв политических репрессий в Долинке, ваше отношение к памяти, своей истории, ваши люди – это меня поразило. Я думаю, что ни в одной стране на постсоветском пространстве нет таких музеев, нигде так не сохраняется память не просто отдельными людьми, а в таких масштабах, на государственном уровне. За это низкий поклон вам и вашему Первому Президенту, – сказала кинорежиссер Дарья Виолина.